

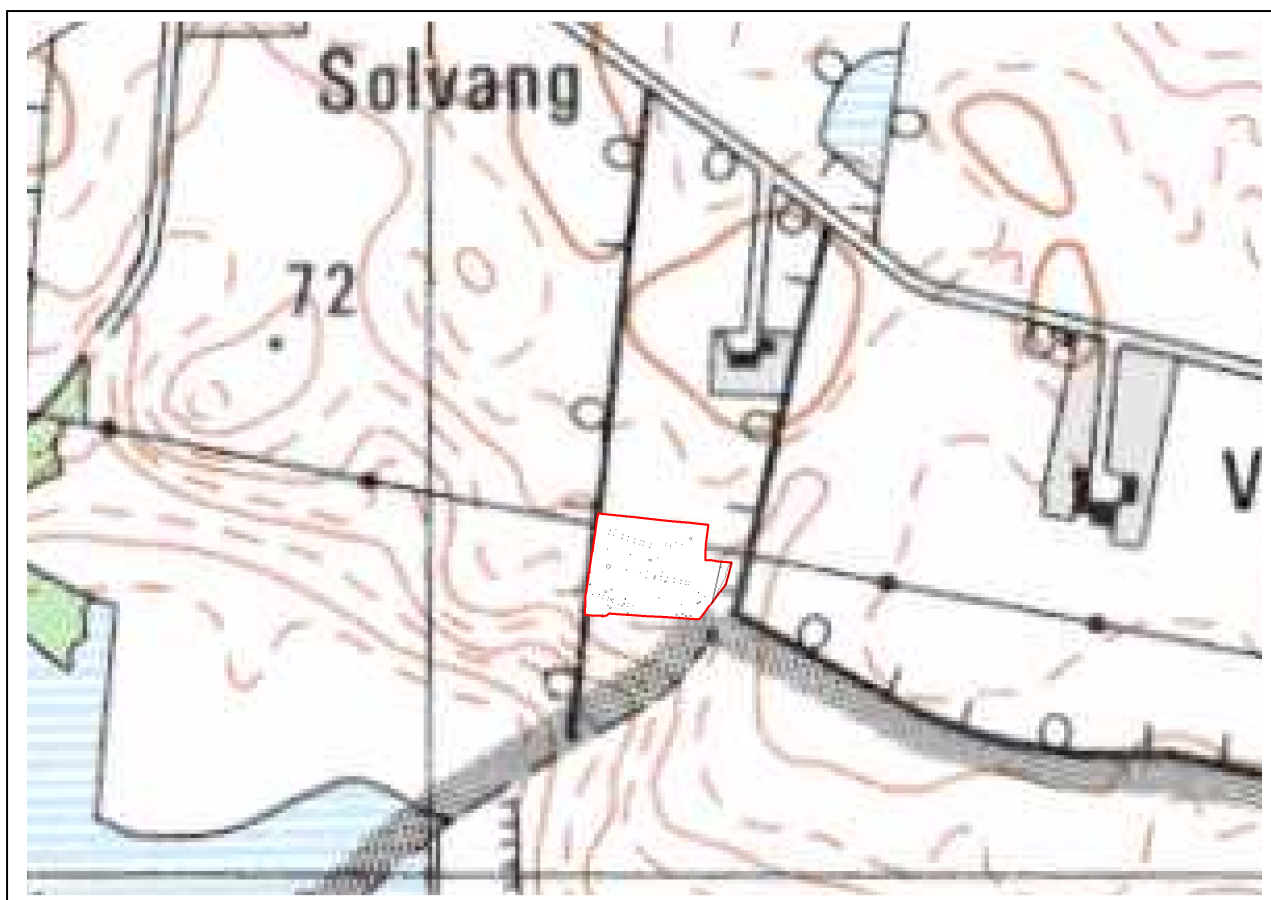

Kulturhistorisk rapport for udgravning på Sejling Hede i Sejling

Journalnummer: SIM 36/2010
Sted: Sejling Hede
SB Stednummer: 130307-xx

Matr. nr.:10b
Ejerlav: Sejling by
Sogn: Sejling
Herred: Hids
Gl. Amt: Viborg

KUAS j.nr.: 2010-7.24.02/SIM-0013

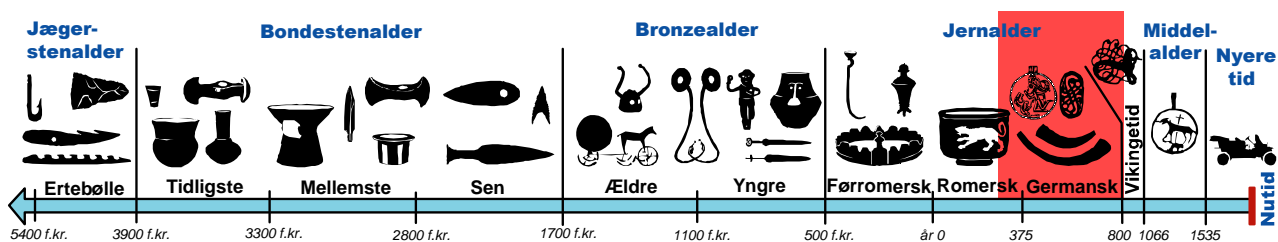
På ovenstående kort er udgravningen fremhævet med rødt.

Resume: Silkeborg Museum har forud for Vejdirektoratets anlæggelse af motorvejsstrækning Funder-Hårup gennemført en arkæologisk udgravning på kanten af Sejling Hede ved den nordlige skråning ned mod Gubsø. Herved blev der registreret et antal kogestensgruber i feltets sydvestlige del, enkelte mindre lertagningsgruber samt de tagbærende stolpehuller fra i alt tre langhuse. Husene dateres til yngre romersk/ældre germansk jernalder.

Indholdsfortegnelse

Indhold

Indledning.....	2
Undersøgelsens resultater	3
Topografi	4
Fortidsmindelandskabet.....	4
Udgravningsdata.....	4
Metode	4
Data	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Fremtidigt arbejde.....	4

Tidslinje med den identificerede periode. Jernalderhustomternes sandsynlige datering er markeret med rødt på tidslinjen.

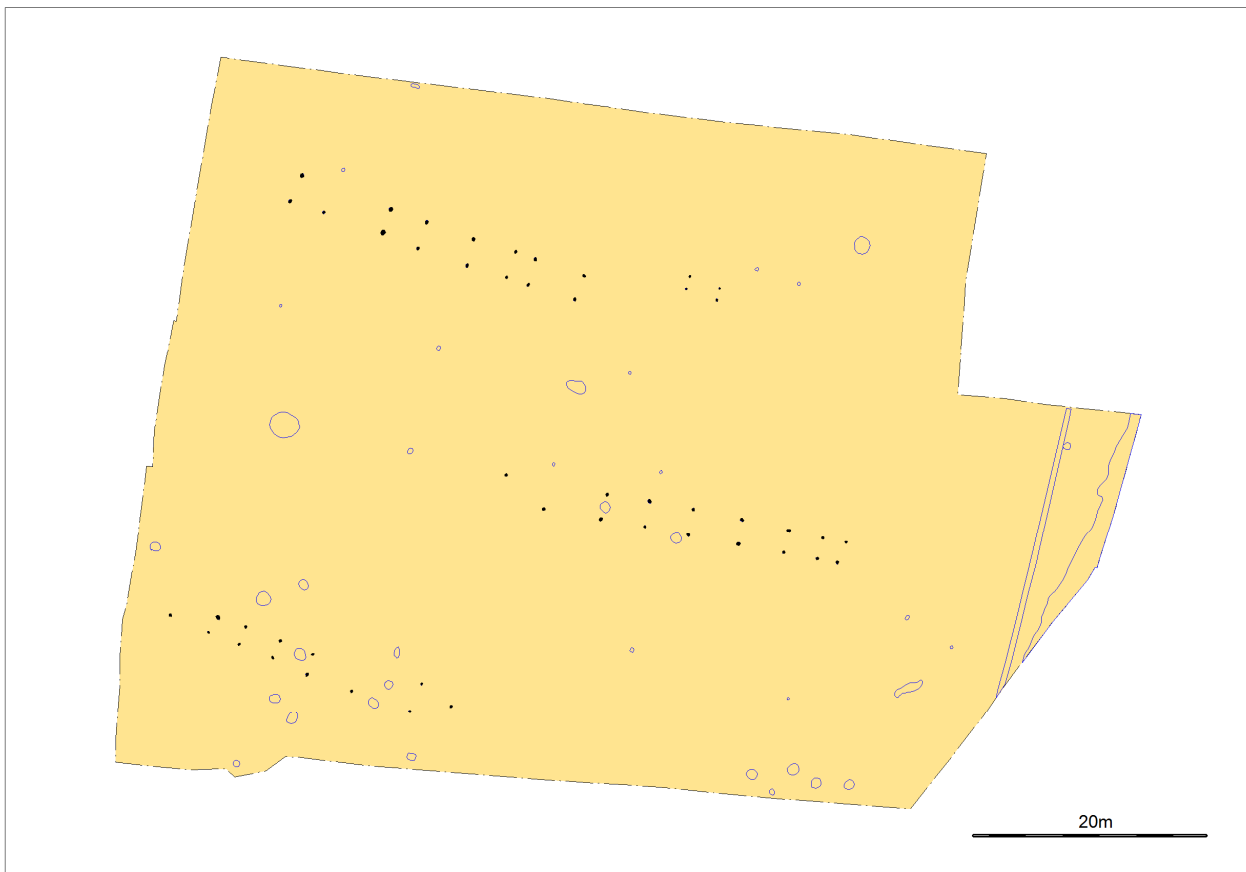
Indledning

Sagen er opstået i forbindelse med Vejdirektoratets anlæggelse af motorvejen Herning – Århus på strækningen Funder –Hårup umiddelbart øst for st. 30.0.

Udgifterne til disse undersøgelser påhviler ifølge museumsloven §26 stk. 2 og §27 stk. 4 bygherre, der i dette tilfælde er Vejdirektoratet, Thomas Helstedsvej 11, 8660 Skanderborg. Al korrespondance er ført mellem museumsinspektør Peter Mohr Christensen, Silkeborg Kulturhistoriske Museum og Kenneth Holm Poulsen, Vejdirektoratet.

Undersøgelsens resultater

Udgravningen på Sejling Hede blev påbegyndt torsdag den 25/11 2010 og afsluttet mandag den 6/12 2010. Det samlede udgravningsfelt blev afgravede i 5 Ø-V gående baner på godt 12 meter i bredden, og afgravningen påbegyndtes i feltets sydlige del. Herved fremkom et antal kogestensgruber som koncentrerede sig i enderne af den første afgravede bane. I den vestlige ende fremkom desuden et antal stolpehuller fordelt på to parallelle Ø-V gående forløb. Disse blev i første omgang tolket som hegnforløb da afstanden mellem de to forløb skønnedes til at være for kort til at der kunne være tale om de tagbærende stolper fra et hus. I forhold til det faldende terræn mod syd, kunne dette også være et oplagt som en afgrænsning af et muligt bopladsområde nord herfor.

Plan over hele feltet. De tre huse samt en mindre ikke funktionsbestemt konstruktion er markeret med sort.

I de efterfølgende afgravninger blev der imidlertid registreret yderligere to parallelle forløb af stolpehuller. Disse havde omtrent samme udstrækning og orientering som det førnævnte, og da der

var tydelige ”modulopdelinger” mellem stolpesættene, kunne de fremkomne anlæg nu med sikkerhed tolkes som de tagbærende stolper fra i alt tre langhuse fra perioden germansk jernalder. Huse fra denne periode har ofte spor af store dele af husvæggene samt gavlene bevaret, men i dette tilfælde blev der ikke registreret et eneste stolpehul der med sikkerhed kunne henføres til et vægforløb. Den for perioden karakteristiske modulopdeling af husenes bærende dele, var derfor det eneste der kunne danne grundlag for anlæggenes datering. Gårdsanlæg fra germansk jernalder var i mange tilfælde omgivet af stolpebyggede indhegninger der i udgravninger ofte erkendes som lange serier af stolpehuller der indrammer langhusene samt div. Økonomibygninger på gårdspladsen. Igen kunne vi ikke erkende noget tilsvarende i feltet og sammenholdt med de tagbærende stolpehullers ringe dybde, måtte det desværre konkluderes at fladen var så nedslidt af moderne pløjning at mange anlæg simpelthen var forsvundet.

Topografi

Terrænet i den sydligste del af Sejling Sogn hvor nærværende udgravning blev anlagt, består af et antal jævnt bølgende bakkedrag med fald mod syd. I bunden af dalsænkningen findes den ret tilgroede Hulbo mose hvori Gubsø er beliggende. Agerjorden i området har høj bonitet.

Fortidsmindelandskabet

Ved ejendommen Sejling Hedevej 11 er registreret en overpløjet rundhøj og knap 400 meter sydøst herfor er der i mulden fundet keramikskår fra middelalderen. Landskabet er meget kuperet og varierer stærkt med mange bakker og dalsænkninger hvori der flere steder findes moser og vandløb. Disse faktorer samt områdets gode bonitet, gør stedet oplagt til beboelse i oldtiden, og der vil sandsynligvis kunne findes bopladsspor over det meste af området i forbindelse med arkæologiske udgravninger. Nærværende udgravning er placeret på et plateau på kanten af et relativt kraftigt fald mod Gubsø. Herfra har der været læ af bakkedraget mod nord, god udsigt over den sydlige del af det omkringliggende landskab samt udmærkede adgangsforhold mod Hulbo mose.

Udgravningsdata

Den daglige ledelse er foretaget af Kenneth Nielsen, assisteret af Kurt Glintborg Overgaard. Ansvarshavende på museet er Peter Mohr Christensen.

Udgravningens resultater er registreret løbende, og foreligger efter endt beretningsarbejde til fremvisning på museet ved anmodning. Materialet består af digitale feltplaner med notater, snittegninger samt digitale fotos.

Sagen er journaliseret på Silkeborg Museum som SIM 36/2010 Sejling Hede.

Metode

Entreprenørarbejdet er foretaget af Leo Rask Andersen, Sorring, med gravemaskine, påmonteret tiltbar rabatskovl. Overjord (dyrkningsjord) og råjord, samt overjordsblandet råjord, er holdt separat, således at de to fraktioner i store træk har kunnet genplaceres i korrekt orden, efter vi har gjort vores iagttagelser.

Anlægsspor og forstyrrelser er indmålt med differentiell GPS, og dette materiale ligger til grund for de her viste oversigtskort.

Fremtidigt arbejde

Med indeværende rapport anses feltarbejdet som afsluttet, og bygherre kan nu foretage det nødvendige jordarbejde uden indvending fra museets side.